

ФОЛЬКЛОРИСТИЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ СЛАВІСТИКИ

УДК 398:379.8](439=16)

Леся Мушкетик

СУЧАСНА ФОЛЬКЛОРНА КУЛЬТУРА СЛОВ'ЯНСЬКИХ НАЦМЕНШИН УГОРЩИНИ

У сучасній Угорщині крім угорців проживають інші національні спільноти, серед них і слов'янські, важливу роль у самоідентифікації яких відіграє фольклор. Фольклорна культура слов'ян – словаків, українців, сербів, хорватів, та ін. репрезентована серед іншого різноманітними колективами, різними за репертуаром і способом виконання, ступенем автентичності (танцювальні, пісенні, автентичні, професійні, аматорські, дитячі тощо), тут систематично відбуваються фольклорні змагання, фестивалі, конкурси.

Ключові слова: Закарпаття, контакти, дослідження, монографія, статті, мова, історія, культура, ідентифікація.

In modern Hungary there are other national communities besides Hungarians, including the Slavs, whose folklore plays an important role in their self-identification. Folklore culture of Slavs – Slovaks, Ukrainians, Serbs, Croats, etc. is represented, among other things, by various groups, different in repertoire and method of performance, degree of authenticity (dance, song, authentic, professional, amateur, children's, etc.). Folklore competitions, festivals and contests take place here systematically.

Keywords: Hungary, Slavic national minorities, folklore, folklorism, groups, festivals, mass media, Ukrainians.

Постановка проблеми. На території Угорщини крім угорців проживають інші національні спільноти, серед них слов'янські, це словаки, серби, хорвати, словенці, українці та ін. ¹ Метою національної політики країни є створен-

ня таких умов, за яких нацменшини могли б зберігати і далі зміцнювати свою культурну ідентичність, у розвитку цієї політики помітними подіями були Круглий стіл 1991–1993 років, Закон про нацменшини, а також створення системи самоврядувань, подальше зміцнення їхнього становища, суспільне закорінення у час виборів 1998 року. У липні 1993 року Угорський Парламент прийняв Закон про національні меншини, в якому перераховуються їхні індивідуальні та суспільні права, ідеться також про їх культурне й освітнє самоврядування, вживання мови, а також про підтримку і правовий захист. Результатом виборів у грудні 1994 року, а згодом 1995 року стало створення на місцях національних федерацій, це 163 німецьких, 49 словацьких, 12 румунських, 19 сербських, 36 хорватських, 6 словенських органів місцевих самоврядувань. Крім цих згодом утворилися ще болгарські, українські, грецькі, польські та ін. органи самоврядування. Заходи щодо захисту й підтримки національних меншин пов'язані з чотирма основними чинниками: законотворенням, створенням нових інституцій, матеріальною підтримкою, а також формуванням позитивної суспільної думки, пробудженням суспільного інтересу до справ нацменшин.

В Угорщині чимало уваги приділяється дослідженням народної культури, фольклору та етнографії національних спільнот країни. У рамках Угорського етнографічного товариства діє Відділ національностей. Його метою і завданням є згуртування дослідників, збирачів національної тематики, надання допомоги у справі публікації етнологічних серій. Щороку 4–6 разів скликаються його зібрання з метою проведення виступів та дискусій, відзначення ювілеїв тощо. Дослідження фольклору та етнографії нацменшин охоплюють усі місцевості зі слов'янським населенням, опубліковано чимало збірок та досліджень з даної тематики [5].

Далі продовжує видаватися (публікується з 1975-го р.) етнологічна серія «Угорські нацменшини» (Magyarországi nemzetiségek), зі слов'янських це окремі сербські, хорватські, македонські, словацькі та ін. наукові збірники, до прикладу: «Етнографія словаків в Угорщині» (Národopis Slovákov v Maďarsku); «Етнографія південних слов'ян в Угорщині» (Etnografija Južnih Slavena u Mađarskoj) та ін. Згодом почали з'являтися й окремі числа по сербах, хорватах і словенцях, а також видання по інших, менш численних нацменшинах, з 1996 року виходить ще дві періодичні збірки досліджень по різних національностях: «Вибране з етнографічних видань угорських нацменшин» (Válogatás a magyarországi nemzetiségek kötetéből) та «Праці з етнографії болгар, греків, поляків, вірмен, русинів» (Tanulmányok a magyarországi bolgár, görög, lengyel, örmény, ruszin nemzetiség néprajzából). Статті публікують кількома мовами – угорською, однією зі слов'янських та резюме англійською. Таким чином, у коло досліджень усе активніше входять нечисленні й досі мало вивчені слов'янські етнічні групи, такі як болгары і поляки. Побачили світ праці про традиційні заняття українців-русинів, їх етнографію, питання національної ідентифікації та ін. Національні федерації, а згодом органи самоврядування подають допомогу в редагуванні серій, залучають до цього відомих дослідників. Організують конференції з питань культури нацменшин, інші заходи, так, 2013 року Інститут музичних досліджень Угорської академії наук та Угорська академія мистецтв провели спільну конференцію «Традиційна культура угорських національностей», де з доповідями по народній культурі словаків, румун, німців, циган та ін. виступили етнографи, фольклористи, музикознавці, музеологи, педагоги. 1990 року Федерація угорських словаків заснувала Словацький дослідницький інститут у м. Бекешчаба, з 2001 року він отримав назву Інститут досліджень словаків Угорщини. Метою Інституту в інтересах

збереження словацької мови, культури і традицій стало наукове вивчення минулого і сучасного стану суспільних процесів угорських словаків. Інститут діє як інтердисциплінарна інституція, проводить історичні, етнологічні, культурно-антропологічні, лінгвістичні, соціологічні дослідження, вагомою є його педагогічна та едиційна діяльність.

У сучасній Угорщині чимало уваги приділяється також сучасним формам побутування фольклору в культурі країни. Угорський фольклорист Йозеф Фараго говорить про дихотомію «szerves-szervezett folklór» (органічний-організований фольклор), коли, так би мовити, органічний, автентичний фольклор спонтанно побутує у власному природному середовищі, а «організований» виокремлюють з цього середовища і тим самим реорганізуючи, представляють для інших. В угорській фольклористиці це явище загалом називають фольклоризмом [8]. Форми фольклоризму активно розвиваються у країні у наш час, ці різновиди фольклорної культури поширюються і в колі слов'янських спільнот.

Аналіз останніх досліджень. Теоретичні та практичні питання фольклоризму, фольклорної культури розглядають такі українські та зарубіжні дослідники як І. Павленко, Р. Кирчів, А. Каргін, Ф. Фараго, В. Фойкт, Й. Ліска [6; 4; 3; 8; 15; 14]. Фольклор слов'янський спільнот Угорщини вивчають А. Крупа, Д. Франкович, А. Дівічан та ін. [14; 11; 12], культурницьку діяльність української діаспори – О. Годованська, В. Плоскіна, Л. Мушкетик та ін. [2; 5].

Метою праці є розгляд особливостей фольклорної культури слов'ян Угорщини, зокрема місця фольклору в сучасній культурі Угорщини, форм фольклоризму, типів фольклорних колективів, заходів по збереженню народної культури нацменшин, окремий аналіз культурно-просвітницької роботи української діаспори країни, ролі фольклору в її діяльності.

Громади національних меншин мають право на гарантований час в трансльованих ЗМІ (радіо, телебачення) та можливість публікацій у друкованих мас-медіа Угорщини. Так, на угорському радіо- і телебаченні звучить не лише угорський фольклор. З кінця 1990-х років Угорське громадське телебачення запровадило програму нацменшин «Рондо». Програма триває 56 хвилин і транслюється щомісяця (переважно в останній четвер). Кожна меншина має певну кількість ефірного часу плюс час на інформацію про новини. Диктори читають повідомлення кожний своєю рідною мовою. Завданням працівників редакції є підготовка репортажів, їх переклад, фільмування, редагування матеріалів. У студіях вони виступають як диктори. У радіо- та телепередачі міст Печ, Сегед для нацменшин залучають також етнографічні аудіо- та відеозаписи. Угорське радіо щотри роки організовує музичний фестиваль різних народів.

У рамках Національної ради хорів діє окремий національний комітет, що надає підтримку хоровому руху меншин, в основі якого лежать переважно народні музичні традиції. Час від часу оголошують окремий конкурс для національностей на хорові та музичні твори на основі народних пісень. Пожвавилася і аматорська діяльність. На початку 1980 років почалася підготовка аудіоносіїв народної музики різних національностей, у продажу з'явилися записи словацької, болгарської та ін. національної музики (включно з релігійною), деякі з них перекладено угорською мовою.

Фольклорна культура країни репрезентована у формі різноманітних гуртів різних за репертуаром і способом виконання, різного ступеня автентичності. У регіонах регулярно проводять свята та фестивалі. Інколи поселення з національними спільнотами дають вперше про себе знати таким чином, що створює аматорські фольклорні групи. В Угорщині значним числом випускають репертуарні фольклорні збірники, які,

своєю чергою, використовують народні колективи. Систематично оприлюднюють інші популярні збірки фольклору – тематичні, регіональні, жанрові та ін. І. Павленко так характеризує типи сучасних фольклорних колективів: «У сучасному народнопісенному виконавстві є широке різноманіття вокальних ансамблів за *організаційно-структурними, стильовими, регіональними і місцевими* особливостями. Їх слід розрізняти за такими ознаками: 1. *Фольклорні* (автентичні) ансамблі (співочі гурти), учасниками яких є носії співочих традицій (місцевих, територіальних, регіональних тощо). 2. *Вторинні фольклорні ансамблі* – ті, що реконструюють виконання записів пісенного фольклору. Вони, в свою чергу, поділяються на такі різновиди: *науково-етнографічні; професійні; дитячі фольклорні ансамблі; аматорські*» [6, с. 722].

В Угорщині регулярно проводять різноманітні фольклорні змагання, фестивалі. З 1960-х років щороку відбуваються змагання угорських колективів з країни та діаспори (у ньому беруть участь і закарпатські гурти) на телебаченні під назвою «Лети, паво», що отримало широкий резонанс. А ще згадаймо фольклорний фестиваль Європейських нацменшин і ярмарку народного мистецтва, де виступають колективи та учасники з Угорщини та інших країн. У щорічному фестивалі європейських колективів під назвою «Диявольський котел», що проходить щороку на півдні Угорщини, поблизу кордону зі Словаччиною, в останні роки брали участь і гурти з України. Серед багатьох заходів фестивалів виставки народних ремесел, куштування національних страв тощо.

Культурний центр м. Ференцварош і самоврядування нацменшин уже багато років організують т. зв. Кавалькаду нацменшин, культурну презентацію, огляд культури місцевих національних спільнот, що зберігають власні традиції, – болгар, греків, циган, українців, німців, сербів і словаків та ін. До прикладу, тут відбулися виступи словацького гурту «Ліпа»,

який було створено 1990 року, разом з Будапештською словацькою школою (попередня назва «Прамен»). Завданням колективу є дослідження традицій угорських словаків, збереження і репрезентація їх танцювальної культури, тому, природно, в репертуарі групи угорські і словацькі танці. Колектив отримав широке визнання на міжнародних фестивалях в Угорщині та поза її межами. Ансамбль виступав у Бельгії, Чехії, Греції, Голландії, Польщі, Словаччині, Сербії. Підтримує багаторічні контакти з танцювальними колективами Бельгії, Сербії, Франції. Болгарський танцювальний колектив «Янтра» створено молодими ентузіастами у 1996 році задля збереження болгарського народного танку, народної музики і традицій, колектив з часу створення грав значну роль у збереженні ідентифікації угорських болгар. Число танцівників понад 40 осіб, яким по 15–30 років. У їхньому репертуарі можна знайти автентичні танці з різних етнографічних регіонів Болгарії. Серед дитячих колективів слід назвати русинський дитячий гурт «Русинята», який виконує дитячі пісні. Керівник і засновник гурту: Ольга Сілцер-Ліковіч, голова Національного самоврядування русинів Ференцвароша.

У 1991 році в країні було створено об'єднання українців-русинів. Зі вступом у дію Закону про нацменшини в Угорщині від 1999 року українці та русини відокремилися, тож нині існують два незалежні об'єднання нацменшин. Щодо тих, які ідентифікують себе як русинів, і які переважно з'явилися в Угорщині внаслідок міграцій минулих століть, то чи не найбільший їхній анклав, значною мірою асимільований серед місцевих словаків та угорців, існує у гірських районах комітату (області) Земплен. У народній культурі русинів збереглися окремі звичаї та обряди (Пасха, Різдво та ін.), деякі історичні та міфологічні легенди та перекази, пісні, вірування. Функціонують чотири суспільні організації русинів, Бібліотека русинів Угорщини та Музейне зібрання і виставка, часопис «ру-

синською» та угорською мовами під назвою «Русинський світ» (Ruszin világ).

Сучасна українська громада утворилася переважно в результаті міграції двох останніх століть із Західної України, а також окремих міст – Києва, Львова, Донецька та ін. Основним центром проживання українців є Будапешт, а ще міста Сегед, Дебрецен, Ніредьгаза та ін. 1991 роком було створено Товариство української культури Угорщини (ТУКУ), яке очолила Ярослава Хортяні. Урядом Угорщини українцям надано офіс в одному з центральних районів Будапешта по вулиці Гаїош, який є також Центром української культури та освіти із конференц-залом, бібліотекою, кімнатами для редакції часопису, недільної школи та ін. Широкі можливості культурної автономії відкрилися 1998 року після виборів депутатів у Державний орган самоврядування українців в Угорщині (ДСУУ), який складається з місцевих самоврядних осередків українців у районах столиці та деяких інших містах.

ДСУУ є засновником інтернет-телебачення UKRTV.hu та інтернет-порталу українців Угорщини ukrajinci.hu. При Державному самоврядуванні діє Українська недільна школа, у якій навчаються більше шістдесяті дітей, воно забезпечує діяльність ансамблю «Українські мелодії» та Українського театру в Угорщині. У Центрі української культури діє Українська бібліотека ім. Маркіяна Шашкевича та жіночий клуб «Горлиця», є тут зібрана власними силами» Етнографічна колекція».

Українська громада в Угорщині займається переважно культурно-інформаційною, культурно-просвітницькою діяльністю. Щороку Державне самоврядування українців Угорщини організовує і проводить близько п'ятдесяти заходів для української спільноти і угорських гостей – виставки картин і мистецькі акції, концерти, перегляди українських кінофільмів, літературні вечори і зустрічі, конкурси, відзначен-

ня українських календарних та державних свят, конференції і майстер-класи. Подібні заходи організують і регіональні товариства. Тут відбуваються святкування Різдва, Пасхи, інших національних та народних свят, тривають творчі вечори, заходи, присвячені вшануванню відомих українців та знаменних дат. Один раз на тиждень транслюються україномовні передачі на Угорському радіо МР4 (30 хвилин), 2 рази на місяць по центральному телебаченню М1 –12-хвилинну програму «Рондо», яка знайомить глядачів з життям угорських українців, діяльністю Товариства тощо. Редакція намагається всебічно висвітлювати життя та діяльність української меншини в Угорщині. Цьому слугують репортажі з культурно-освітніх заходів ТУКУ й ДСУУ, а також актуальні інтерв'ю з українськими депутатами та активістами української громади. Приділяється також увага популяризації української культури в Угорщині, висвітленню національних особливостей та традицій українців. Радіослухачів знайомлять з українськими митцями, музичними колективами та окремими виконавцями, а в рубриці «До народних джерел» йдеться про українські традиції та обряди, народні й церковні.

На сталу традицію в українців Угорщини перетворилися святкування українського Різдва, Шевченківських днів, Андріївських вечорниць та ін. силами Товариства Українців Угорщини. Водохреція українці, зазвичай, відзначають в Уйпешті, де це свято влаштовує українське самоврядування ІV району Будапешта. Зелені свята «прописалися» в українців Ференцвароша (ІХ район столиці). День матері та Івано-Купальські русалії відзначають у гостях столичного самоврядування українців.

20 лютого 1998 року було започатковано відзначення Дня української культури в Угорщині, у цей день українці встановили меморіальну дошку на честь виходу альманаху «Русалка Дністровая» в королівській друкарні у Буді. Це один з заходів

по увіковіченню пам'яті видатних українців та історичних дат, які проведено також у різних містах країни.

З 1995 року українці публікують двомовний часопис «Громада» (головний редактор В. Плоскіна), назву якого запропонувала онука Михайла Драгоманова Наталя Драгоманова-Бартаї, котра мешкала в Будапешті, видали кілька двомовних книжок. Числа «Громади» виходять за підтримки Фонду національних меншин Угорщини. Чимало матеріалів часопису присвячено народознавству, зокрема в рубриці «Літопис угорського українства» повідомляється про події і заходи, пов'язані з даною тематикою. У кінці видання вміщено рубрику «Страви української кухні». Часопис отримав престижну нагороду Угорського культурно-просвітницького інституту «Pro Cultura Minoritatum Hungarie». Науково-публіцистичний характер має «Календар українців Угорщини», у якому друкують матеріали історичної, культурологічної, етнографічної, лінгвістичної, літературознавчої та іншої тематики. В. Плоскіна, редактор часопису пише: «Нинішня «Громада» –це інформативно насичений двомісячний журнал на 40 сторінках, який друкує матеріали паралельно українською та угорською мовами. На його шпальтах висвітлюються різноманітні проблеми українства –від історико-культурних до сучасних соціальних, політичних та економічних. Найбільшу увагу часопис безумовно приділяє культурницькій проблематиці. Це, своєю чергою, сприяє позитивному іміджу України в Угорщині та поза її межами. Структура журналу містить традиційні рубрики: «Суспільство», «Хроніка Товариства», «Поштова скринька», «Культура», «Берегиня», «Мистецтво», «У колі сім'ї», «Дитячий куточок», «Молоді пагінці» (числа «Громади» з 2001 р.)» [7].

З 2018 року в Угорщині почав видаватися часопис державного самоврядування українців Угорщини під назвою «Український вісник», (головний редактор Інґа Деяк), наразі оприєвнен-

но 7 чисел за 2018–2021 роки. З народної культури видруковано статті про зимовий, осінній, весняний та літній цикли свят, різдвяні традиції в різних регіонах України, про дитячий гурт «Басолька», статтю «Вивчення української мови через пісню». Як додаток до нього вийшло три числа дитячого журналу для маленьких українців Угорщини «Дивосвіт», де значне місце відведено фольклору, зокрема народним казкам, пісням, прислів'ям і приказкам. Приділено увагу і патріотичному вихованню. Про різноманітність форм представлення і залучення народних традицій до культурного простору українців Угорщини свідчить, до прикладу, інформація про них у 2 числі «Українського вісника». Так, це виступи гуртів Закарпатського академічного театру ляльок «Бавка» та Закарпатського народного академічного хору у містах Угорщини на святкуванні 205-ї річниці від дня народження Тараса Шевченка, проведення українською громадою передпасхальних майстер-класів з виготовлення крашанок, писанок, пасок, великодніх натюрмортів, відзначення Дня матері. Як і щороку, 2019 року у Будапешті, Веспремі, Мішкольці, Сегеді, Ніредьгазі відбулися флешмоби до дня вишиванки. У Веспремі виступив танцювальний колектив «Фаворит» та ін. Самоврядування українців міста Чепела організувало міжнародний фестиваль музики й танцю «На хвилях Дунаю», у якому взяли гурти з України і Угорщини. Українську громаду на традиційних Днях Сегеда (травень 2019) представляв етногурт «Вишиванка» та театр «Птах». У кінці номера у рубриці «Традиції» вміщено огляд літнього циклу свят народного календаря українців (день Святого Юрія, зелені свята, Івана Купала та ін., авторка В. Петровська).

Традиційна любов українців до пісні спостерігається і серед угорського українства, українська пісня тут постає як символ нації. ТУКУ було створено жіночий хор «Берегиня», український народний театр, молодіжний танцювальний колектив «Веселка».

Крім ТУКУ в Угорщині діє ще кілька українських товариств. Серед них, до прикладу, Культурне товариство українців області Чонград, засноване в місті Сеґед у 2014 році, яке діє в південному регіоні країни, голова – Неоніла Сечі. Товариство щорічно організовує вшанування пам'яті жертв Голодомору, цикли програм «Жіноча весна», День Здоров'я, вечори Традицій і української кухні на Різдво, Великдень, Масляну, щорічну «Регіональну зустріч народних хорів», бере участь в організації виступів творчих колективів з України на Днях Сеґеда. Тут читають лекції з історії української мови, літератури та культури, історії українського козацтва та українсько-угорських взаємин, готують дитячі мистецтвознавчі програми, організовують літні табори для дітей.

Популярним в Угорщині є таке явище як так звані танцювальні дома, танцювальний рух, започаткований у 70-і роки минулого століття, який охоплює широкі маси людей, даючи їм поряд з іншими культурними можливостями нагоду інтерактивної поведінки, пізнання традицій тощо. Народна музика і танок вже не інстинктивно традиціоналізуються, а завдяки науковим дослідженням і селекції цінностей – після свідомого вибору, порівняння і підсумку – потрапляють до репертуару танцювальних домів. Від самого початку він охоплює поряд з угорськими традиції нацменшин, фольклор інших народів. У будинках культури Будапешту крім угорських, проводять сербські, хорватські, румунські та ін. танцювальні вечори для широких народних мас, до прикладу, це сербське коло під супровід гри на народних інструментах.

Висновки. Отже, можемо констатувати, що в сучасній Угорщині значна увага спрямовується на збереження, поширення та вивчення культури національних спільнот країни, зосібна фольклору та етнографії. Тут спостерігається як побутування традиційного фольклору слов'янських нацменшин, так і залучення його до інших форм культури: мас-медійних

передач, міжетнічних конкурсів та фестивалів, діють різноманітні танцювальні та пісенні колективи. Значну культурно-просвітницьку діяльність проводить українська діаспора, де велику вагу надають сучасним формам побутування уснопетичної творчості. Фольклор серед інших чинників є важливим фактором національної ідентифікації спільноти.

ПРИМІТКА

¹ За даними 2011 року в Угорщині мешкає 35 208 словаків, 26 774 хорвати, 10 036 сербів, 5 633 українця, 3 882 русини, 7 001 поляк, 6 272 болгари, 2 820 словенців.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Бідзіля Ю. (2014). Журнал «Громада» (Будапешт) як популяризатор українства в Угорщині. *Бідзіля Ю. Збірник праць Науково-дослідного інституту пресознавства*. Вип. 4. С. 338–349.
2. Годованська О. (2012). Українська діаспора в Угорщині: виклики XXI ст. *Народознавчі зошити*. № 6 (108). С. 1132–1138.
3. Каргин А. С. (1997). Народная художественная культура. Москва : Гос. респ. Центр рус. ф-ра. 283 с.
4. Кирчів Р. (2010). XX ст. в українському фольклорі. Львів : Ін-т народознавства НАН України. 536 с.
5. Мушкетик Л. (2014). Славістичні студії в Угорщині: історія і сучасний стан. Київ : ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАНУ. 401 с.
6. Павленко І. (2013). Вокальні ансамблі сучасного побутування (жанрові особливості). *Народознавчі зошити*. № 4 (112). С. 722–726.
7. Плоскіна В. Український діяпорний рух в Угорщині. URL : <http://www.ukrainia.org/ugraina/ugorshina/articles/1911.html>.
8. Faragó J. A. (1979). Szerves és szervezett folklór. *Korunk*. 38. 1–2. P. 49–52.
9. Folklór és vizuális kultúra / szerk. Szemerényi Á. Budapest : Akadémiai Könyv, 2007. 616 p.
10. Folklór és zene / szerk. Szemerényi Á. Budapest : Akadémiai K., 2009. 517 p.

11. Frankovics Gy. A kovács szerepe a szerb, a horvát és a magyar néphagyományban, valamint interetnikus kapcsolatai. *Etnografija Srba u Mađarskoj*. 1999. № 2. P. 7–40.
12. Gyivicsán A. A. nemzetiségi-etnikai kultúra folklorisztikai kutatása. *Národopis Slovákov u Mađarsku*. 1994. №. 10. P. 35–45.
13. Krupa A. A magyarországi szlovákok kalendáris szokásainak elhalási tendenciái, összefüggésük a társadalmi és életmódbeli változással. *Národopis Slovákov v Mađarsku*. 2001. № 17. P. 11–27.
14. Liszka J. Átmenetek: Folklor és nem-folklor határán. Komárom: Selye János Egyetem Tanárképző Kara, 2013. 285 p.
15. Voigt V. A folklórtól a folklorizmusig: Történeti folklorisztikai tanulmányok. Budapest : Universitas, 2001. 355 p.

REFERENCES

1. BIDZILIA, Yurii. Hromada Magazine (Budapest) as a Popularizer of Ukrainians in Hungary. In: *BIDZILIA, Yurii. Collected Works of the Research Institute of Press Studies*, 2014, iss. 4, pp. 338–349 [in Ukrainian].
2. HODOVANSKA, Oksana. Ukrainian Diaspora in Hungary: the Challenges of the 21st Century. *The Ethnology Notebooks*, 2012, no. 6 (108), pp. 1132–1138 [in Ukrainian].
3. KARGIN, Anatolij. *Folk Artistic Culture*. Moscow: State Republican Centre of Russian Folklore, 1997, 283 pp. [in Russian].
4. KYRCHIV, Roman. *The 20th Century in Ukrainian Folklore*. Lviv: NAS of Ukraine Institute of Ethnology, 2010, 536 pp. [in Ukrainian].
5. MUSHKETYK, Lesia. *Slavic Studies in Hungary: History and Current State*. Kyiv: NASU M. Rylskyi IASFE, 2014, 401 pp. [in Ukrainian].
6. PAVLENKO, Ivan. Chorales of Modern Existence (Genre Peculiarities). *The Ethnology Notebooks*, 2013, no. 4 (112), pp. 722–726 [in Ukrainian].
7. PLOSKINA, Vasyi. *Ukrainian Diaspora Movement in Hungary* [online]. Available from: <http://www.ugraina.org/ugraina/ugorshina/articles/1911.html> [in Ukrainian].
8. FARAGÓ, József. Organic and Organized Folklore. *Our Age*, 1979, 38, 1–2, pp. 49–52 [in Hungarian].
9. SZEMERKÉNYI, Ágnes, ed. *Folklore and Visual Culture*. Budapest: Academic Publishing House, 2007, 616 pp. [in Hungarian].
10. SZEMERKÉNYI, Ágnes, ed. *Folklore and Music*. Budapest: Academic Publishing House, 2009, 517 pp. [in Hungarian].

11. FRANKOVICS, György. Significance of the Blacksmith in the Serbian, Croatian and Hungarian Folk Traditions, as well as Interethnic Ties. *Ethnography of Serbs in Hungary*, 1999, no. 2, pp. 7–40 [in Hungarian].

12. GYIVICSÁN, Anna. National and Ethnic Culture is a Folkloristic Research. *Ethnography of Slovaks in Hungary*, 1994, no. 10, pp. 35–45 [in Hungarian].

13. KRUPA, András. The Calendar Habits of the Slovaks in Hungary: Declining Trends, Their Connection with the Social and Lifestyle Changes. *Ethnography of Slovaks in Hungary*, 2001, no. 17, pp. 11–27 [in Hungarian].

14. LISZKA, József. *Transitions: On the Border of Folklore and Non-Folklore*. Komárom: Selye János University Faculty of Pedagogical Education, 2013, 285 pp. [in Hungarian].

15. VOIGT, Vilmos. *From Folklore to Folklorism: Historical Folklore Studies*. Budapest: Universitas, 2001, 355 pp. [in Hungarian].

SUMMARY

In modern Hungary there are other national communities, including Slavs, such as Slovaks, Serbs, Croats, Slovenes, Ukrainians and others. Much attention is paid to the preservation and study of folk culture, folklore and ethnography of the communities of national minorities in the country. Modern forms of oral poetry in the country's culture also attract attention. This is a phenomenon of folklorism. These issues are currently studied by J. Farago, V. Voigt, J. Liszka, A. Krupa, L. Mushketyk and others.

Communities of national minorities have the right for a guaranteed time in the broadcast media (TV program «Rondo», etc.), the possibility of publications in the country's press. Folk culture is also represented in the form of various groups, different in repertoire and method of performance, degree of authenticity (dance, song, authentic, professional, amateur, children's, etc.). Various folklore competitions, festivals, contests are held regularly in Hungary. These are, for example, the Festival of European National Minorities, the International Festival «Devil's Cauldron», etc. The Ferencvárosi Cultural Center and the self-government of national minorities have been organizing for many years the so-called Cavalcade of National Minorities, cultural presentation, review of the culture of local national communities, preserving their own

traditions – Bulgarians, Greeks, the Romas, Ukrainians, Germans, Serbs, Slovaks and others. For example, the performances of the Slovak band «Lipa», the Slovak «Yantra», the children's band «Rusyniata» and others have taken place here.

Folklore occupies a significant place as a factor of national identification in the cultural and educational activities of Ukrainians in Hungary. Thus, the celebrations of Ukrainian Christmas, Shevchenko's days, St. Andrew's Vespers, Epiphany, Easter and other national and folk holidays have become a permanent tradition in the diaspora. These events are described in the magazines *Hromada*, *Ukrainian Bulletin* and others. The Berehynia Women's Choir, Ukrainian National Theater, and the Veselka Youth Dance Ensemble have been established by the Ukrainian Culture Society.

Keywords: Hungary, Slavic national minorities, folklore, folklorism, groups, festivals, mass media, Ukrainians.